

РЕШЕНИЕ

№ 8

гр. Стара Загора, 04.01.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**РАЙОНЕН СЪД – СТАРА ЗАГОРА, VII-МИ ГРАЖДАНСКИ
СЪСТАВ**, в публично заседание на осми декември през две хиляди двадесет
и трета година в следния състав:

Председател: Свилен Жеков

при участието на секретаря М. Огн. Н.
като разгледа докладваното от Свилен Жеков Гражданско дело №
20235530101278 по описа за 2023 година

и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 103 - 257 от Гражданския процесуален
кодекс /ГПК/.

Предявени са обективно съединени установителни искове както следва:
1/ с правно основание чл. 422, ал. 1, вр. чл. 415, ал. 1 ГПК вр. чл. 9, ал. 1 ЗПК
и чл. 430, ал. 1 ТЗ за сумата от 3469,01 лв., представляваща неплатена
главница по договор за банков потребителски кредит на физическо лице,
усвояван чрез овърдрафт по разплащателна сметка № *****/ **** г., 2/
с правно основание чл. 422, ал. 1 вр. чл. 415, ал. 1 ГПК вр. чл. 92, ал. 1 ЗЗД, за
сумата от 190,00 лв., представляваща неустойка за просрочена главница за
периода 29.10.2021 г. до 14.06.2022 г., 3/ с правно основание чл. 422, ал. 1, вр.
чл. 415, ал. 1 ГПК вр. чл. 86, ал. 1 ЗЗД за сумата от 235,30 лв. представляваща
законна лихва за просрочена главница за периода 29.10.2021 г. до 14.06.2022
г. и 4/ с правно основание чл. 422, ал. 1 вр. чл. 415, ал. 1 ГПК вр. чл. 92, ал. 1
ЗЗД за сумата от 29,70 лв. представляваща неустойка за просрочена редовна
лихва за периода 29.10.2021 г. до 14.06.2022 г.

Ищецът „Уникредит Булбанк“ АД твърди, че между него и ответника Р.

Н. Д. бил сключен Договор за банков потребителски кредит на физическо лице, усвояван чрез овърдрафт по разплащателна сметка №***** от ***** г., по-долу „Договора“ /Приложение 1/ по силата на който Банката е предоставила, а ответникът е усвоил сума в размер на 3000,00 лева. Съгласно чл. 7 във връзка с чл. 12.2.1. от Договора, длъжникът се е задължил да изплаща чрез анюитетни вноски дължимата лихва за усвоен разрешен овърдрафт на всяко 25-то число от месеца, считано от 25.10.2015 г., както и да върне цялата ползвана главница с краен срок на погасяване - 25.09.2016 г. Съгласно чл. 12.1 от Договора предвиденият срок в чл. 7 се е удължил с период за още 5 години - до 25.09.2021 г. Ответникът не е погасил задължението си съгласно чл. 12.1 от Договора през месец септември 2021 г., видно от представеното извлечение от счетоводните книги на Банката /Приложение 2/, поради което същото е падежирало и станало изцяло изискуемо, считано от 29.10.2021 г., за което е уведомен на 04.01.2022 г. /Приложение 3/. Поради неизпълнението на длъжника ищецът е образувал заповедно производство по чл. 417 ГПК, приключило с издаване на Заповед за незабавно изпълнение и Изпълнителен лист по ч.г.д. ***** г. по описа на Старозагорски районен съд.

Към датата на образуване на заповедното производство задълженията на били следните: 1/ Главница – 3469,01 лева, от които 469,01 лева под формата на неразрешен овърдрафт /усвоена сума над разрешения кредитен лимит/; 2/ Лихва за просрочена главница - 235,30 лв.; 3/ Неустойка за просрочена главница - 190,00 лева; 4 /Неустойка за просрочена редовна лихва - 29,70 лева.

Моли съда да постанови решение, с което да признае за установено вземането на „УниКредит Булбанк“ АД към длъжника Р. Н. Д., по Договор за банков потребителски кредит на физическо лице, усвояван чрез овърдрафт по разплащателна сметка № ***** от ***** г. в размер на 3469,01 лева, от които: главница – 3469,01 лева, от които 469,01 лева под формата на неразрешен овърдрафт /усвоена сума над разрешения кредитен лимит/, лихва за просрочена главница от 29.10.2021 г. до 14.06.2022 г. – 235,30 лева, неустойка за просрочена главница от 29.10.2021 г. до 14.06.2022 г. – 190,00 лева, неустойка за просрочена редовна лихва от 29.10.2021 г. до 14.06.2022 г. – 29,70 лева, както и законна лихва от 14.06.2022 г. до цялостно погасяване на задължението.

В срока по чл. 131, ал. 1 ГПК не е постъпил отговор на исковата молба от ответника.

В открито съдебно заседание, ищецът, редовно призован, не се явява, а се представлява от адвокат, като в писмено становище, моли съда да уважи предявените искове и да му присъди направените разноски.

В открито съдебно заседание ответникът, редовно призован, чрез неговия особен процесуален представител се явява, като заема позиция за неоснователност на исковете. Претендира разноски.

Съдът, след като взе предвид становищата на страните, прецени събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съобразно изискванията на чл. 235, ал. 2 ГПК и чл. 12 ГПК, приема за установено от фактическа страна следното:

С доклада по делото на основание чл. 146, ал. 1, т. 4 ГПК е обявено за безспорно, че между ищеца и ответника е налице сключен договор за банков потребителски кредит на физическо лице, усвояван чрез овърдрафт по разплащателна сметка № ***** от ***** г., ответникът е усвоил сума в размер на 3000,00 лв., вкл. 469,01 лв. над кредитния лимит, че срокът на договора е продължаван пет пъти с период от по една година, или общо 5 години до 25.09.2021 г., **че претендираните суми са правилно изчислени, както следва:** главница – 3469,01 лв., от които 469,01 лв. под формата на неразрешен овърдрафт /усвоена сума над разрешения кредитен лимит/, лихва за просрочена главница от 29.10.2021 г. до 14.06.2022 г. – 235,30 лв., неустойка за просрочена главница от 29.10.2021 г. до 14.06.2022 г. – 190,00 лв., неустойка за просрочена редовна лихва от 29.10.2021 г. до 14.06.2022 г. – 29,70 лв., като посоченото се потвърждава и от приетите писмени доказателства договор за банков потребителски кредит на физическо лице, усвояван чрез овърдрафт по разплащателна сметка № *****/***** г. /л. 8-11 от делото/, ведно с Общи условия /л. 12-17 от делото/, се установява, че ответникът е кредитополучател по договор за банков потребителски кредит на физическо лице, усвояван чрез овърдрафт, сключен с ищеца. По силата на договора ответникът е получил овърдрафт в размер на 3000,00лв., които се е задължил да върне заедно с лихва, в зависимост от ползваната сума в срок до 25.09.2016 г., като между страните бе обявено за безспорно, че срокът е бил продължен до 25.09.2021 г. /за общо пет години/. В договора е предвиден

размер на възнаградителната лихва, а именно – 12,95 %. Предвиден е размер на неустойката за забава – 10,02% равен на размера на законната лихва /така изрично чл. 5.5 от договора/. В процесния договор е предвиден краен срок на погасяване – 25.09.2016 г. Същевременно в чл.12.1 от договора е предвидено, че срокът на договора се удължава многократно с период от още една година, при условие, че кредитополучателят спазва условията на договора и не е в просрочие. След изтичане на срока на договора ответникът е бил поканен да заплати доброволно своето задължение, но не е бил намерен /вж. писмени доказателства, л. 21-23 от делото/.

От приложеното ч.гр.д. № ***** г. по описа на Старозагорски районен съд, се установи, че съдът е издал в полза на „Уникредит Булбанк“ АД срещу Р. Н. Д. заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК за сумите: 3469,01 лв. – просрочена главница, от които 469,01 лв. – неразрешен овърдрафт /усвоена сума над разрешените кредитен лимит/, 235,30 лв. – лихва за просрочена главница за периода от 29.10.2021 г. до 14.06.2022 г., 190,00 лв. – неустойка за просрочена главница за периода от 29.10.2021 г. до 14.06.2022 г., 29,70 лв. - неустойка за просрочена редовна лихва за периода 29.10.2021 г. до 14.06.2022 г., ведно със законната лихва върху главницата от 14.06.2022 г. до окончателното плащане на вземането, както и за разноските по заповедното производство в размер на 210,48 лв. Тъй като длъжникът не е бил открит на известните му адреси, съобщението до него е било приложено по делото, на основание чл. 47, ал. 5 и ал. 6 ГПК и съгласно чл. 415, ал. 1, т. 2 ГПК и в изпълнение на дадените от заповедния съд указания, заявителят е предявил настоящите иски за установяване на вземанията по заповедта.

При така установената фактическа обстановка, Старозагорски районен съд прави следните правни изводи:

„Уникредит Булбанк“ АД представлява финансова институция по смисъла на чл. 3, ал. 2 ЗКИ, поради което може да отпуска заеми със средства, които не са набавени чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства, което е налице в случая. Това определя дружеството като кредитор по смисъла на чл. 9, ал. 4 ЗПК.

Уважаването на исковите е обусловено от наличието на следните предпоставки: 1/ наличието на валидно облигационно отношение, породено от договор за потребителски кредит, по силата на който ищецът има

качеството на кредитодател, а ответницата - на кредитополучател; 2/ реалното предоставяне от кредитодателя на кредитополучателя на сумата, претендирана като главница по договора; 3/ настъпване на падежа на задължението на кредитополучателя, касаещо връщане на главницата, 4/ неизпълнение на това задължение и 5/ валидно уговорени неустоечни клаузи.

Въз основа на обявеното за безспорно между страните и приетите по делото писмени доказателства, настоящият съд приема за доказани твърденията на ищеца, че между него и ответника Р. Д. е налице облигационна връзка, възникнала по силата на сключен между тях договор за банков потребителски кредит на физическо лице, усвояван чрез овърдрафт по разплащателна сметка № *****/**** г., по силата на който ищецът, като кредитор, е предоставил на ответника, като потребител, кредит в размер на 3000,00 лева, със срок на кредита първоначално до 25.09.2016 г., а впоследствие до 25.09.2021 г., а кредитополучателят е поел задължение да погасява кредита. Тези факти се установяват от приложените писмени доказателства, цитирани по-горе, които удостоверяват по безспорен начин и изложените от ищцовата страна твърдения относно сключването на процесния договор за предоставяне на кредит между страните по делото, начина и условията на сключването на процесния договор и неговите съществени условия, в т.ч. възникналите задължения за кредитополучателя. В тази връзка от обявеното за безспорно между страните и писмените доказателства се установява и факта, че кредиторът е изпълнил задължението си да предостави на ответника потребителски кредит в размер от 3000,00 лв.

В обобщение - установи се в хода на съдебното производство, че „Уникредит Булбанк“ АД и ответникът са били в договорни правоотношения възникнали от договор за банков потребителски кредит на физическо лице, усвояван чрез овърдрафт по разплащателна сметка № *****/**** г., и заемната сума е била предоставено на ответника. Представеният по делото договор за кредит, подписан от ответника, установява възникналото заемно правоотношение между кредитора „Уникредит Булбанк“ АД и кредитополучателя – ответник, по силата на което ответникът е получил сумата в размер на 3000,00 лева и се е задължила да я върне, заедно с договорна лихва. Установи се, че крайният срок за изпълнение на договора е 25.09.2021 г.

По отношение на въпросите свързани с предсрочната изискуемост следва да се изясни, че нито ищецът твърди, че предсрочна изискуемост някога е обявявана, нито от доказателствата по делото се установява обявяването на предсрочна изискуемост. По делото е представено и прието като писмено доказателство копие на Покана за доброволно изпълнение, ведно с разписки, от дата 14.12.2021 г. Предвид факта, че към датата, на която е изтекъл срокът на договора 25.09.2021 г. /това обстоятелство се сочи и в самата покана за доброволно изпълнение/, ответникът вече е бил в просрочие, настоящият съд намира, че не се е изпълнило условието на чл.12.1 от договора, за да бъде продължен срокът на договора. По този начин изискуемостта на дължимите суми е настъпила с изтичането на срока - 25.09.2021 г., а заявлението за издаване на заповед за изпълнение и било подадено едва на 14.06.2022 г. По делото не са представени доказателства, а и не се твърди нито от ищеца, нито от ответника срокът на договора да е бил продължен съгласно възможността на чл. 12.1. от договора едностранно от ищеца, т.е. не се и твърди от страните, че договорът да е бил продължаван след 25.09.2021 г. Затова към датата на подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК – 14.06.2022 г. срокът на договора за банков потребителски кредит на физическо лице усвояван чрез овъдрафт по разплащателна сметка е изтекъл. Съобразявайки уговорените в договора срокове настоящият съд констатира, че още преди подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК /14.06.2022 г./ е настъпил падежа на всички парични задължения на ответницата /25.09.2021 г./. Ето защо, така както е разяснено и в т. 9 ТР № 4/2013 г. на ОСГТК на ВКС, в настоящия случай са падежирали всички парични задължения по договора за кредит, тъй като срокът на договора е изтекъл още на 25.09.2021 г. /дори в случая не е приложим чл. 235, ал. 1 ГПК, тъй като в хода на процеса не е падежирало задължение/. При положение, че срокът на договора е изтекъл и уговорените вноски не са погасявани в срок, не е налице задължение за кредитора да уведомява длъжника за настъпилия падеж на вземанията и техния размер, тъй като страна по договора тя знае за наличието на тези задължения и договорения падеж. Предвид изложеното настоящият съд приема, че към момента на подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение в съда сумите по кредита са били изискуеми.

По отношение на служебното задължение на настоящия съд да

следи за действителността на договора за кредит ще бъде посочено следното - действително съгласно чл. 22 ЗПК, когато не са спазени изискванията на чл. 10, ал. 1, чл. 11, ал. 1, т. 7-12 и 20 и ал. 2 и чл. 12, ал. 1, т. 7- 9, договорът за потребителски кредит е недействителен, а ответницата има качеството потребител по смисъла на § 13, т. 1 от ДР на Закона за защита на потребителите, според който потребител е всяко физическо лице, което придобива стока или ползва услуги, които не са предназначени за извършване на търговска или професионална дейност. В случая с отпускането на кредит в размер на 3000,00 лева в полза на ответника като физическо лице му е предоставена „финансова услуга“ по смисъла на § 13, т. 12 от ДР на ЗЗП. Като потребител ответникът разполага със защита срещу неравноправни клаузи, предвидена в Глава Шеста на ЗЗП, за които съдът следи служебно. По отношение задължението на националния съд да преценява служебно неравноправния характер на договорните клаузи, включени в потребителските договори следва в допълнение на гореказаното да се добави, че е налице категорично установена съдебна практика /решение № 23/07.07.2016 г. на ВКС по т.д. № 3686/2014 г., I т.о./, която задължава първоинстанционният и въззивният съд да следят служебно за наличие по делото на фактически и/или правни обстоятелства, обуславящи неравноправност на клауза/и в потребителския договор и да се произнасят, независимо дали страните са навели такива възражения или не, като служебното начало следва да се приложи и при преценка дали клаузите на договора са нищожни /т. 1 и т. 3 от Тълкувателно решение № 1/09.12.2013 г. по тълк. д. № 1/2013 г. на ОСГТК на ВКС; решение № 384/02.11.2011 г. на ВКС по гр.д. № 1450/2010 г., I г.о. и определение № 751/17.08.2010 г. на ВКС по гр.д. № 2022/2009 г., I г.о./. В този смисъл е и чл. 24 ЗПК, която разпоредба, във връзка с неравноправните клаузи в договорите за потребителски кредит, препраща към чл. 143 - 148 ЗЗП. Съдът е длъжен да следи служебно и за наличието на клаузи, които противоречат на императивни разпоредби на закона или го заобикалят и в този смисъл се явяват нищожни – чл. 26, ал. 1, пр. 1 и пр. 2 ЗЗД. Преценката за нищожност в коментирания аспект се прави за всеки конкретен случай към момента на сключване на договора. Освен това съгласно Тълкувателно решение № 1/27.04.2022 г. на ВКС по т.д. № 1/2020 г., ОСГТК и с новелата на чл. 7, ал. 3 ГПК /ДВ бр. 100/2019 г./ се предвиди изрично задължение на съда да следи

служебно за нищожността по чл. 146 ал. 1 от Закона за защита на потребителите, произтичаща от неравноправни клаузи в договор, сключен с потребител. Изрично задължение да следи за неравноправни клаузи в потребителските договори съдът има и в заповедното производство. При установяването на такава клауза, на основание чл. 411 ал. 2 т. 3 ГПК, съдът отказва издаването на заповед за изпълнение. В случая настоящият съдебен състав намира, че процесният договор за банков потребителски кредит на физическо лице, усвояван чрез овърдрафт по разплащателна сметка № *****/***** г., отговаря на изискванията на чл. 10, ал. 1, чл. 11, ал. 1, т. 7-12 и 20 и ал. 2 и чл. 12, ал. 1, т. 7- 9 от Закона за потребителския кредит /ЗПК/, тъй като същият съдържа подробна информация за общия размер на кредита и условията за усвояването му, срока на договора за кредит, лихвения процент по кредита, условията за прилагането му, размера, броя и периодичността на погасителните вноски, дължими от потребителя, годишния процент на разходите, общата сума, дължима от потребителя, годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като всички елементи на договора са представени с еднакъв по вид, формат и размер шрифт – не по-малък от 12, в два екземпляра – по един за всяка от страните по договора, с което са изпълнени изискванията на чл. 10, ал.1 ЗПК, чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК и чл. 5, ал. 13 във вр. ал. 10 във вр. ал.1 и ал. 2 ЗПК.

Настоящият съд общо ще посочи по отношение на самия договор за кредит, че клаузите за възнаградителна лихва са индивидуално уговорени – в самия договор, а не в общите условия, няма подписан индивидуален погасителен план, но предвид естеството на договора, такъв няма как да бъде предварително заложен. В договора е предвиден размер на годишния лихвен процент, на лихвения процент на ден и ГПР. Разпоредбите на договора за размера на оскъпяването не противоречат на императивните норми на ЗПК. Предвиден е размер на неустойката за забава, **който не надвишава** законната лихва /така изрично чл. 5.5 от договора/. **Конкретно** - В чл. 4 от договор за банков потребителски кредит на физическо лице, усвояван чрез овърдрафт по разплащателна сметка № *****/***** г. е уговорен годишният лихвен процент, който е в размер на 12,95% /12,636%+0,1314%/. В чл. 11 от договора подробно са описани условията, при които се начислява лихва в размер на посочения в чл. 4 лихвен процент. Действително не е налице погасителен

план, но поради естеството на продукта – потребителски кредит тип овърдрафт не би могло да се изготви предварителен погасителен план и да се посочи общият размер на дължимата за срока на договора възнаградителна лихва, тъй като това ще зависи от използването на продукта от потребителя, т.е. следва да се отчете спецификата на този тип договор за кредит овърдрафт, тъй като не е известно какъв ще бъде размера и сумата, която ще бъде усвоявана и съответно дали ще се прави частично или цялостно плащане, вкл. датата на която ще бъдат усвоявани сумите и датата на погасяване /овърдрафтът е **краткосрочен кредит за оборотно финансиране**, който има **фиксиран лимит** и срок и се усвоява директно по разплащателна сметка на кредитоискателя, т.е. ползва се сума в по-голям размер то наличния по разплащателната сметка/. Съгласно чл. 5 от договора годишният процент на разходите се определя от и в рамките на лихвения процент на Банката, посочен в чл. 4 от договора. Предвид обстоятелството, че се касае за потребителски кредит тип овърдрафт, не би могло предварително да се изчислят всички разходи, тъй като не е ясно каква част от кредита ще бъде усвоен от кредитополучателя. Таксите за обслужване и обработка на операции с разплащателната сметка се определят и дължат от кредитополучателя при условията посочени в договор за банков потребителски кредит на физическо лице, усвояван чрез овърдрафт по разплащателна сметка № *****/**** г. и са в размера, посочен в този договор и в Тарифата за физически лица на „УниКредит Булбанк“ АД според вида на ползваните платежни услуги, за които се начисляват, приложима към датата на начисляване и изискуемостта им /а и по делото не се претендират такива такси, нито такива са записани в извлечението от счетоводните книги на банката по чл. 417 ГПК – л. 18 от делото/ - така изцяло решение № 204/16.03.2023 г. на Старозагорски районен съд по гр.д. № 5623/2023 г., потвърдено с решение № 276/10.08.2023 г. на Старозагорски окръжен съд по в.т.д. № 189/2023 г. Не се установява, че по отношение на действителния ГПР са налице отклонения, вкл. няма други разходи по кредита освен главница и договорна лихва, т.е. в настоящия случай в сключения между страните договор, размерът на ГПР е формиран единствено от уговорената между страните договорна лихва и посочения формално в договора отговаря на действителния ГПР. В случая договорната лихва се явява не само печалба на кредитора заради предоставения кредит, а и покриване на риска от

неплащане на кредита в случай на неплатежоспособност на длъжника. ГПР би се променил ако по кредита имаше и други разходи освен главница и договорна лихва, **но в случая не са налице други допълнителни разходи**. Поради това кредитодателят е предоставил на потребителката коректна информация относно ГПР. Вярно е, че годишният процент на разходите включва лихвеният процент по кредита, както и всички останали разходи, които следва да бъдат заплатени към момента на сключване на договора или в бъдеще, но не се установи наличие на други разходи освен договорната лихва /така изцяло **решение № 212/04.08.2022 г. на Старозагорски окръжен съд по в.т.д. № 174/2022 г. решение № 286/27.10.2022 г. на Старозагорски окръжен съд по в.т.д. № 333/2022 г./**.

В обобщение - договорът за потребителски кредит е в съответствие с изискванията на чл. 11, ал. 1 ЗПК. Договорът е в писмен вид, посочени са страните, срока на договора за кредит, общия размер на кредита и условията за усвояването му; лихвения процент по кредита, условията за прилагането му и индекс или референтен лихвен процент, който е свързан с първоначалния лихвен процент, както и периодите, условията и процедурите за промяна на лихвения процент доколкото се прилагат различни лихвени проценти, методиката за изчисляване на референтния лихвен процент; ГПР; информация за правото на потребителя при погасяване на главницата, лихвения процент, който се прилага при просрочени плащания, предупреждение за последиците за потребителя при просрочие на вноските; право на отказ на потребителя от договора, срока, в който това право може да бъде упражнено, и другите условия за неговото упражняване, като и правото на предсрочно погасяване на кредита, реда за неговото осъществяване и реда за прекратяване на договора за кредит. Информацията е дадена по ясен и разбираем начин. Договорът отговаря и на изискванията на чл. 10, ал. 1 ЗПК, като е сключен в писмена форма, на хартиен носител, по ясен и разбираем начин, всички елементи на договора са представени с еднакъв по вид, формат и размер шрифт - не по-малък от 12, като е подписан в два екземпляра – по един за всяка от страните, т.е. договорът, в съответствие с чл. 11, ал.1, т. 1-10, съдържа дата и място на сключването му, вида на предоставения кредит, индивидуализация на страните по него, срок на договора, общия размер на кредита, размер на лихвения процент, годишния процент на разходите, условия за издължаване на кредита, както и останалото съдържание по чл. 11,

ал. 1, т. 11 до т. 26 ЗПК. /така изцяло решение № 281/26.10.2022 г. на Старозагорски окръжен съд по в.т.д. № 64/2022 г./.

Относно претендираните в исковата молба суми:

1/ По отношение на главницата в размер на 3469,01 лв. – в съответствие с обявеното за безспорно между страните и писмените доказателства /извлечението от счетоводните книги, л. 18 от делото/ просрочената главница е в общ размер на 3469,01 лв. /469,01 лв. представляват неразрешен овърдрафт, т.е. усвоена сума над кредитния лимит/ и като основателен искът следва да бъде уважен изцяло.

2/ По отношение на лихвата за просрочена главница в размер на 235,30 лв. за периода 29.10.2021 г. - 14.06.2022 г. и неустойката за просрочена главница в размер на 190,00 лв. за периода 29.10.2021 г. - 14.06.2022 г. – предвид еднаквото основание на посочените две претенции, а именно забавата на ответницата, вкл. еднаквия им период се налага съвместното им обсъждане – в случая се претендира законна лихва и неустойка за един и същ период на забава на паричното задължение. Съобразно разпоредбата на чл. 5.5 вр. чл. 11.2 и чл. 11.3 от договора вр. чл. 9.8 от Общите условия, всяка просрочена сума по кредита, вкл. неразрешен овърдрафт - аюитетна вноска или вноска за главница и/или възнаградителна лихва, се олихвява с обезщетение за забава, имащо **характер/правно действие на неустойка**, в размер на законната лихва за забава за срока на просрочието, в случая 10,02 %. – така изрично и чл. 5.5 от договора /така е спазен чл. 33, ал. 1 ЗПК/. Неясно защо обаче **втори път** е начислена и **законна лихва за същия период**, макар, че неустойката така както е договорена обхваща изцяло размера на законната лихва – вж. чл. 5.5 вр. чл. 11.2 и чл. 11.3 от договора вр. чл. 9.8 от Общите условия, като чл. 9.8 от Общите условия изрично сочи, че обезщетението за забава /неустойката/ се начислява за времето на забавата и е в размер на законната лихва. Така се получава следното: действително са налице просрочени суми по главницата, но върху тях са начислени **два вида обезщетения, за един и същ период - 29.10.2021 г. - 14.06.2022 г. и двете санкциониращи просрочието**: едното - в размер на законната лихва от 10,02% наречено неустойка и предвидено, респ. дефинирано в чл. 5.5 от договора вр. чл. 11.2 и чл. 11.3 вр. чл. 9.8 от Общите условия и второто – в размер на законната лихва от 10,02 %, като дори не е

посочено съгласно коя разпоредба на договора се дължи. Приложението на тези клаузи в случая води до **кумулятивно начисляване на две обезщетения** за едно и също неизпълнение чрез олихвяване на дължимата главница по договора /просрочена и предсрочно изискуема/ веднъж с неустойката по чл. 5.5 вр. чл. 11.2 и чл. 11.3 от договора и повторно със законна лихва, като и в двата случая начисляването е извършено **за един и същ период** – от 29.10.2021 г. до 14.06.2022 г. като общият им размер очевидно надхвърля размера на законната лихва – най-малкото защото неустойката е предвидена в размера на законната лихва.

Съобразно разпоредбата на чл. 92, ал. 2 ЗЗД, кредиторът може да иска обезщетение и за по-големи вреди, свързани с неизпълнението. След като отговорността при неизпълнение поначало не е ограничена до размера на уговорената неустойка, а кредиторът има право да претендира и обезщетение за по-големи вреди, то се налага извода, че уговорената в договора неустойка за забава принципно не изключва възможността кредитора да претендира обезщетение по чл. 86, ал. 1 от ЗЗД в размер на законната лихва, **вместо договорната неустойка или разликата над нейния размер /така решение № 230/13.07.2011 г. на ВКС по т.д. № 1088/2009 г., II т.о./.** Или при две уговорени обезщетения за едно и също неизпълнение, кредиторът може да **избира** кое от тях да претендира, но не може да търси едновременно както обезщетение за забава в размер на законната лихва /дори и да е наречено неустойка/, така отново законната лихва при положение, че размера на неустойката изцяло съответства на законната лихва – така изрично чл. 5.5 вр. чл. 11.2 и чл. 11.3 от договора вр. чл. 9.8 от Общите условия. При уважена претенция за присъждане на неустойка за забава, страната може да търси единствено разликата до размера на законната лихва, но в случая такава разлика не е налице, тъй като неустойката е именно в размер на законната лихва. И обратно, при присъдено обезщетение в размер на законната лихва кредиторът е удовлетворен за вредите от забавата, поради което претенцията му за присъждане на кумулативна договорна мораторна неустойка е неоснователна /така решение № 148/25.02.2020 г. на ВКС по т.д. № 219/2018 г., II т.о./. Нещо повече, дори и диспозитивната норма на чл. 92 ЗЗД да допуска уговаряне на кумулативна неустойка с подчертано наказателна функция, тази кумулация сама по себе си, както изрично е прието в практиката на ВКС - решение № 68/09.07.2012 г. на ВКС по т.д. № 450/2011

г. на I т.о. /в посоченото съдебно решение е ясно изяснено, че обезщетение по чл. 86, ал. 1 ЗЗД се дължи и при наличието на клауза за неустойка в договора между страните, **ако претенция за неустойката не е предявена** и длъжникът не е заплатил уговорената неустойка. **В тази хипотеза кредиторът е упражнил право на избор и договорната неустойка не му се дължи.** Обезщетение по чл. 86, ал. 1 ЗЗД в размер на законната лихва за неизпълнение на парично задължение може да се присъди и ако страните са уговорили в договора неустойка за този вид неизпълнение и неустойката е заплатена от длъжника или кредиторът претендира заплащането на неустойка заедно с претенцията си за обезщетение. **В тези случаи, искът по чл. 86, ал. 1 ЗЗД е основателен само за разликата между неустойката и по-големия размер на законната лихва/ не означава,** че обезвреди на кредитора за едни и същи вреди е законово възможна едновременно и чрез уговорена мораторна неустойка и чрез обезщетение по чл. 86, ал. 1 ЗЗД в размер на законната лихва, вкл. по съображения, черпени от чл. 26, ал. 1, пр. 3 ЗЗД. Поради това и в случая начинът, по който тази кумулация е извършена при съставяне на извлечението от счетоводните книги на банката, е допълнително доказателство, че с неустоечната клауза на чл. 5.5 вр. чл. 11.2 и чл. 11.3 от договора още към момента на сключване на договора е създадена такава реална възможност за необосновано облагодетелстване на кредитора. При положение, че двете претенции се отнасят за еднакви времеви периоди явно те се кумулират. Кумулирането на двете обезщетения обаче би довело до неоснователно обогатяване на банката, **а длъжникът би претърпял двойна имуществена санкция за едно и също неизпълнение**, което нарушава основни правни принципи и се намира в противоречие с морала и добрите нрави, за спазването на които съдът следи служебно /вкл. и на разпоредбата на чл. 33 ЗПК/.

Поради изложеното, за процесния период на кредитора се следва единствено обезщетението за забава /неустойка/ в размер на 190,00 лв. за периода 29.10.2021 г. - 14.06.2022 г., уговорено изрично в чл. 5.5 и което с оглед спазване на разпоредбата на чл. 33 ЗПК е уговорено точно в размера на законната лихва /така чл. 5.5 от договора вр. чл. 9.8 от Общите условия/, а искът за присъждане на лихва върху просрочена главница в размер на 235,30 лв. за **същия период** 29.10.2021 г. - 14.06.2022 г., която по същността си представлява **втора мораторна неустойка /вече надхвърляща размера на**

законната лихва/ следва да бъде отхвърлен изцяло.

3/ По отношение на неустойката за просрочена възнаградителна лихва в размер на 29,70 лв. за периода от 29.10.2021 г. до 14.06.2022 г. -

Принципно обезщетението за забава, определено в чл. 5.5 вр. чл. 11.1 и чл. 11.2 от договора вр. чл. 9.8 от Общите условия, и начислявано върху просрочена възнаградителна лихва е дължимо /така изрично чл. 11.2 от договора/, доколкото обезщетява забавата на длъжника за заплащане възнаграждението на кредитора по предоставената сума, и не представлява анатоцизъм, **тъй като не се кумулират лихви с едно и също основание.** В конкретния случай дължимата неустойка за просрочена редовна лихва е в размер на 29,70 лв. за периода 29.10.2021 г. – 14.06.2022 г. и искът следва да бъде уважен.

Общо ще бъде посочено и още нещо – в случая паричните вземания на ищеца по договора за кредит са за главница и договорна лихва, но се наблюдава непоследователност от страна на банката състояща се в следното: по отношение на главницата са начислени в извлечението неустойка и законна лихва, а по отношение на другото задължение за възнаградителна лихва единствено неустойка при еднакви уговорки в договора и общите условия санкциониращи забавата на ответницата.

Следва да се посочи, че е дължима законна лихва от датата на депозиране на заявлението в съда – 14.06.2022 г. до окончателното плащане. Ответникът не установи наличието на основателна причина за неплащане на кредита, съответно не е установено извършено погасяване на процесните задължения.

По разноските: В съответствие с **т. 12 на Тълкувателно решение № 4/18.06.2014 г. на ВКС по тълк. д. № 4/2013 г., ОСГТК**, съдът следва да се произнесе и по разпределението на отговорността за разноски в заповедното и исковото производство. По общото правило на чл. 78 ГПК присъждането на разноски на страните се основава на вината на противната страна, която с поведението си е предизвикала предявяване на иска или защитни действия срещу неоснователно предявен срещу нея иск. Следователно, логиката на закона е, че разноски винаги се дължат от страната, която неоснователно е предизвикала делото, без значение от неговия изход, като задължението за заплащането им е задължение за плащане на понесените от съответната

страна вреди, когато неправомерно е засегната нейната правна сфера. В настоящия случай ответницата е дала повод за образуване на производство – по делото се установи, че в нейна тежест са възникнали претендираните парични задължения и същите не са били погасени. Поради това следва на общо основание да понесе отговорността за направените от заявителя в заповедното и исковото производство разноски съразмерно на уважената част от исковите.

Съобразно представения списък на разноски по чл. 80 ГПК и доказателствата за извършени такива, разноските на ищеца в исковото производство са за дължимата държавна такса за завеждане на делото в размер на 78,48 лв., адвокатско възнаграждение в размер на 605,62 лв. и възнаграждение за особен представител в размер на 490,00 лв. /общо за исковото производство – 1174,10 лв./, а в заповедното производство възлизат на сумата от 78,48 лв. за държавна такса и сумата от 132,00 лв. за адвокатско възнаграждение /общо за заповедното производство 210,48 лв./, като по съразмерност съобразно уважената част от исковите **са дължими 1103,70 лв.** разноски за исковото производство и 197,86 лв. разноски за заповедното производство **на основание чл. 78, ал. 1 ГПК.** С оглед изхода на правния спор, на основание чл. 78, ал. 3 ГПК ответницата също има право на разноски съразмерно на отхвърлената част от исковите, но доколкото по делото не са представяни доказателства за направени такива от назначения особен представител, разноски няма да бъдат присъждани.

Така мотивиран и на основание чл. 235, ал. 1 ГПК, **Старозагорски районен съд,**

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по отношение на ответника Р. Н. Д., ЕГН: ***** и адрес: ***** съществуването на **следните вземания** на ищеца „Уникредит Булбанк“ АД, ЕИК: 831919536, със седалище и адрес на управление гр. София, пл. „Света Неделя“ № 7: **1/ по иска с правно основание чл. 422, ал. 1, вр. чл. 415, ал. 1 ГПК вр. чл. 9, ал. 1 ЗПК и чл. 430, ал. 1 ТЗ за сумата от 3469,01 лв.** /три хиляди четиристотин шестдесет и девет лева и една стотинки/, представляваща неплатена главница по договор за банков потребителски кредит на физическо лице, усвояван чрез

овърдрафт по разплащателна сметка № *****/**** г., **2/** по иска с правно основание чл. 422, ал. 1 вр. чл. 415, ал. 1 ГПК вр. чл. 92, ал. 1 ЗЗД, **за сумата от 190,00 лв.** /сто и деветдесет лева/, представляваща неустойка за просрочена главница за периода 29.10.2021 г. – 14.06.2022 г. и **3/** по иска с правно основание чл. 422, ал. 1 вр. чл. 415, ал. 1 ГПК вр. чл. 92, ал. 1 ЗЗД **за сумата от 29,70 лв.** /двадесет и девет лева и седемдесет стотинки/ представляваща неустойка за просрочена редовна лихва за периода 29.10.2021 г. – 14.06.2022 г., ведно със законната лихва върху главницата до окончателното плащане, считано от 14.06.2022 г., за която сума е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК № **** г. по ч.гр.д. **** г. като **ОТХВЪРЛЯ** иска с правно основание чл. 422, ал. 1, вр. чл. 415, ал. 1 ГПК вр. чл. 86, ал. 1 ЗЗД за сумата от 235,30 лв. представляваща законна лихва за просрочена главница за периода 29.10.2021 г. – 14.06.2022 г. **като неоснователен.**

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 1 ГПК Р. Н. Д., ЕГН: ***** и адрес: ***** да заплати на „Уникредит Булбанк“ АД, ЕИК: 831919536, със седалище и адрес на управление гр. София, пл. „Света Неделя“ № 7 сума в размер на **1103,70 лв.** /хиляда сто и три лева и седемдесет стотинки/, представляваща част от направените в исковото производство съдебни разноси за доплатена държавна такса, адвокатско възнаграждение и възнаграждение за особен представител, както и сума в размер на **197,86 лв.** /сто деветдесет и седем лева и осемдесет и шест стотинки/, представляваща част от направените в заповедното производство по ч.гр.д. № **** г. по описа на Старозагорски районен съд съдебни разноси за платена държавна такса и адвокатско възнаграждение съразмерно на уважената част от исковете.

Решението може да бъде обжалвано с въззивна жалба пред Старозагорския окръжен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

На основание чл. 7, ал. 2 ГПК, на страните да се връчи препис от решението.

Съдия при Районен съд – Стара Загора: _____